

**DECENNIUM
DOELEN 2017**
GEEF ARMOEDE GEEN KANS

Wie betaalt de besparingen?

Is een initiatief en een uitgave van het samenwerkingsverband
Decenniumdoelen 2017

Brussel

Januari 2017

INHOUD

1.	Scherp stellen op de gevolgen van de besparingen	3
2.	Welke gezinnen onderscheiden we?	4
3.	De gevolgen van de besparingen op de gezinnen	6
4.	Conclusie: AL drie jaar lang dragen de laagste inkomens de lasten	8
5.	Wat zijn de resultaten van de besparingsmaatregelen voor de 12 gezinnen met een laaginkomen?	10
6.	Bijlage: de minimum-factuur	13
6.1.	De elektriciteitsfactuur	13
6.2.	De welzijns- en onderwijsfactuur	16
6.3.	De waterfactuur	19
6.4.	Netto verlies door niet-indexering vanaf 2015	20
7.	Bronnen	21

1. SCHERP STELLEN OP DE GEVOLGEN VAN DE BESPARINGEN

Decenniumdoelen2017 berekent sinds 2015 de gevolgen van de besparingen op mensen met een laag inkomen. Besparingen treffen iedereen, maar treffen het ene gezin harder dan het andere. Zo voelen gezinnen met een laag inkomen de besparingen sterker. Zij hebben immers weinig buffers om beknottingen op hun gezinsbudget op te vangen.

Regeringen hebben daarom sociale correcties beloofd. Minister-president Bourgeois bevestigde dit bijvoorbeeld in een parlementair debat over de begroting 2017¹. Centrale vraag is echter of deze sociale correcties effectief hun werk doen en voor wie ze een correctie betekenen. Decenniumdoelen2017 wil de impact van de besparingen op gezinnen met een laag inkomen scherp stellen.

De impact van de besparingen wordt door Decenniumdoelen2017 nooit overschat. Integendeel. We rekenen enkel algemeen geldende maatregelen mee en houden geen rekening met lokale verschillen. Bovendien kiezen we steeds voor de minst extra uitgaven, bv. voor wat water en elektriciteit betreft. We houden bovendien geen rekening met de verhoogde accijnzen voor diesel, tabak en alcohol. Ook houden we geen rekening met de lagere woonbonus of de woonlocatie, evenmin met extra kosten door wijzigingen in de ziekteverzekering, voor pro-deo advocaten, noch voor anciënniteitstoelagen oudere werklozen ... Kortom, we kijken enkel naar de directe effecten op het inkomen van de gezinnen.

Een laag inkomen definiëren we als een inkomen voor gezinnen onder de 34.500 euro bruto. Het inkomen wordt verkregen via loon of uit een uitkering.

Zowel de federale als de Vlaamse regering spreken regelmatig over sociale correcties, en kijken dan vooral naar de allerzwaksten, vooral de leefloontrekkers en in sommige gevallen “beschermden klanten”. We mogen echter niet vergeten dat dit gaat over een kleine groep. Het aantal leefloners bedroeg begin 2016 ongeveer 26.400, maar het aantal mensen dat zich bestaansonzeker noemt, ligt met 11% van de Vlamingen een pak hoger. Onze berekeningen nemen deze groep bestaansonzekereren mee in het vizier.

¹ De heer minister-president Bourgeois: “Deze regering heeft haar huiswerk op orde gebracht, dankzij de inspanningen van de voorbije twee jaar. We hebben daarbij onze verantwoordelijkheid genomen. We hebben moedige beslissingen genomen. Ja, we hebben inspanningen gevraagd. We hebben dat nooit weggestoken – ik heb dat ook in mijn Septemberverklaring beklemtoond – maar we hebben telkens sociaal gecorrigeerd, ook in de energiefactuur die vanmorgen aan bod is gekomen. De beschermden mensen, de mensen met een budgetmeter, betalen amper 25 euro op jaarbasis. In elk van de maatregelen zijn er sociale correcties genomen.” Verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017 <https://www.vlaamsparlement.be/plenaire-vergaderingen/1077948/verslag/1078692>

2. WELKE GEZINNEN ONDERSCHIEDEN WE?

We onderscheiden vier types gezinnen: een alleenstaande met een jong kind, een koppel met 2 jonge kinderen, een koppel met 3 tieners waaronder 1 student hoger onderwijs en een gepensioneerd koppel.

We onderscheiden ook vier inkomstenbronnen:

- uit leefloon of inkomensgarantie voor ouderen (IGO);
- uit een voltijdse werkloosheidsvergoeding (voor koppels: en een partner die halftijds werkt aan het minimumloon);
- uit een voltijds werkende aan minimumloon (voor koppels: en een partner die halftijds werkt aan minimumloon) of een minimumpensioen;
- uit een halftijds werkende aan minimumloon gecombineerd met een halve werkloosheidsvergoeding. Deze laatste is nieuw ten opzichte van de vorige berekeningen.

Zo komen we tot 12 types gezinnen.

DE TWAALF GEZINSTYPES: bruto jaarinkomen 2017				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	14.087	14.087	14.087	16.759
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	17.350	28.421	28.421	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	19.746			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	22.474	33.711	33.711	17.440

We werken met brutolonen die herrekend worden naar nettolonen (voor belastingen). De resultaten zijn dan ook netto (voor belastingen), met name wat men elke maand heeft om van te leven. Andere (mogelijke) inkomsten worden niet meegerekend.

We hebben volgende maatregelen opgenomen in onze berekeningen:

- verhoging bijdrage zorgverzekering (in de toekomst: bijdrage Vlaamse Sociale Bescherming) (Vlaamse maatregel)
- verhoging inkomensgerelateerde kinderopvang voor het laagste tarief (Vlaamse maatregel)
- indexsprong kinderbijslag (Vlaamse maatregel)
- indexsprong (federale maatregel)
- verhoging maximumfactuur lager onderwijs (Vlaamse maatregel)
- verhoging BTW op elektriciteit (federale maatregel)
- afschaffing gratis elektriciteit (Vlaamse maatregel)
- prijsstijging waterfactuur (Vlaamse maatregel)
- de Vlaamse energieheffing of zgn de Turteltaks (Vlaamse maatregel)
- prijsstijging kinderopvang in 2017 (Vlaamse maatregel)

Naast deze maatregelen met een negatieve impact hebben we ook de maatregelen met een positieve impact opgenomen:

- De stijging van de forfaitaire beroepsaftrek voor de werkenden
- De verhoging van de minima
- Afschaffing van de belastingschijf van 30%
- Welvaartsvastheid van de pensioenen (plus 0.07% vanaf 1 januari 2017)
- De afschaffing gratis water: de Vlaamse regering heeft hier serieuze correcties op toegepast zodat deze maatregel in 2016 een positief effect had, uitgezonderd op de kleine gezinnen. In 2017 zijn er prijsstijgingen en wordt deze maatregel bijgevolg negatief
- De overschrijding van de spilindex in 2017
- De resultaten van het interprofessioneel akkoord m.b.t. de welvaartsvastheid, wat ingaat vanaf september 2017

Waar deze gekend zijn –en mogelijk te berekenen– zijn deze mee opgenomen in de volgende tabellen.

Heel wat maatregelen zijn echter niet opgenomen:

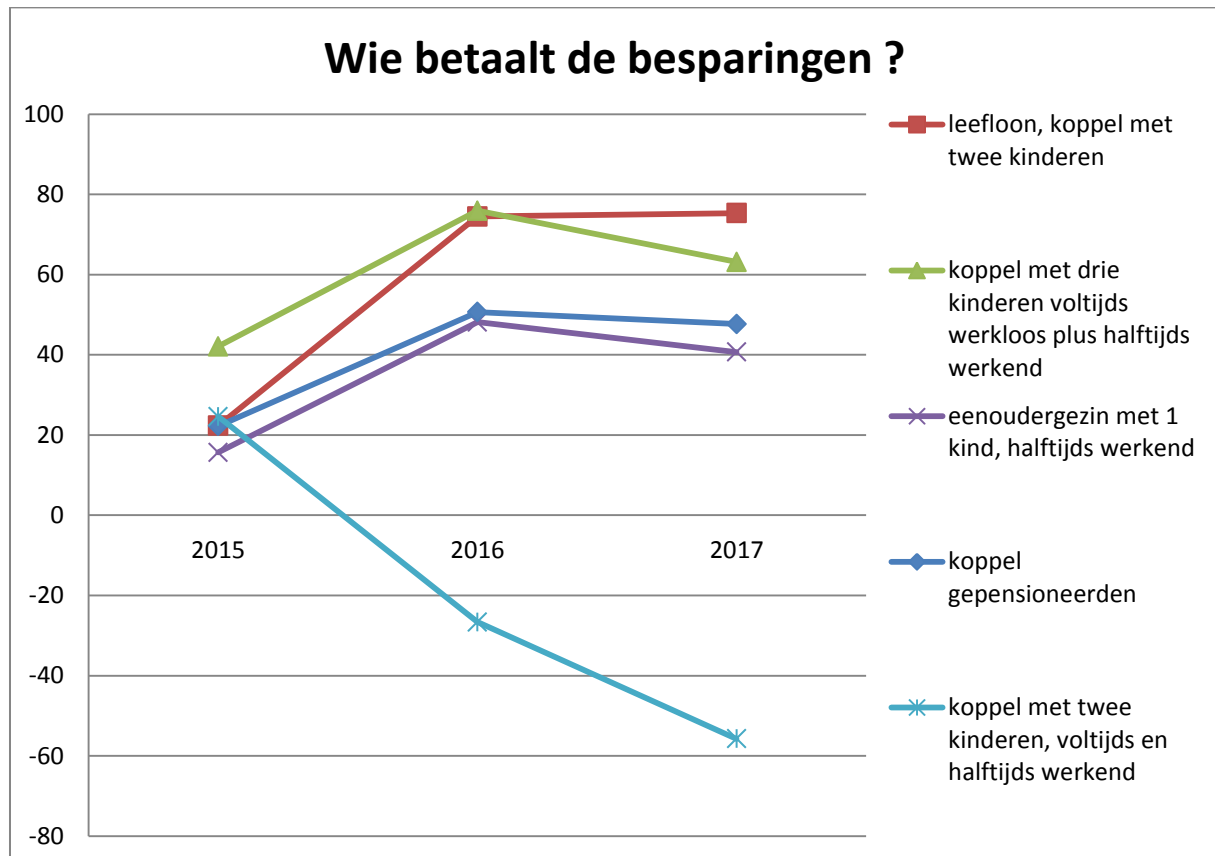
- Alle maatregelen waaraan je kunt ‘ontsnappen’, bv verhoging van het tarief van het openbaar vervoer of accijnzen op tabak of alcohol.
- Maatregelen die niet rechtstreeks een gevolg zijn van een regeringsbeslissing, bv de stijging van de elektriciteitsprijs.

Deze en andere maatregelen betekenen echter wel telkens een kleine tot grotere aanslag op het gezinsbudget. De elektriciteitsfactuur stijgt bv voor alle gezinnen met minstens 50 euro per jaar. Deze negatieve maatregelen moet je er dus steeds bij denken. Bovendien is het niet zo dat omdat een maatregel niet voor iedereen geldt, dat het een vrije keuze is voor de betrokkenen. Wie niet over een eigen wagen beschikt en langere verplaatsingen moet doen om bv. op school te geraken, kan niet kiezen om het duurder openbaar vervoer niet langer te nemen.

3. DE GEVOLGEN VAN DE BESPARINGEN OP DE GEZINNEN

Omwille van de overzichtelijkheid, bekijken we in dit hoofdstuk eerst de gevolgen voor 5 gezinstypen. We bekijken gepensioneerden met een minimumpensioen, een koppel met twee kinderen die leven met een leefloon; een koppel met drie kinderen waarvan een ouder voltijds werkloos is en de ander halftijds werkt aan het minimumloon; een eenoudergezin dat halftijds werkt; en een koppel waarvan een ouder voltijds werkt en de ander halftijds werkt. Vervolgens bekijken we de resultaten voor de 12 gezinnen.

De grafiek synthetiseert de gevolgen voor elk van deze 5 gezinstypes. De grafiek duidt wie van de 5 gezinstypes de besparingen voelt in hun portemonnee (positieve cijfers) en wie meer overhoudt (negatieve cijfers).

De eerste opvallende vaststelling is dat enkel wie voltijds werkt de besparingen niet voelt. Voor de voltijds werkenden worden de besparingsmaatregelen in meer dan voldoende mate gecompenseerd door de tax shift. Deze compensatie stijgt bovendien: in 2015 werd de besparingen net niet gecompenseerd, in 2016 met 27 euro per maand en in 2017 reeds met 56 euro per maand. Deze compensatie zal de komende jaren nog stijgen. Vanaf volgend jaar stijgt de tax shift immers voor deze inkomensgroepen tot ongeveer 120 euro en vanaf 2019 tot 160 euro per maand.

Een tweede opvallende vaststelling is dat alle andere gezinstypes op een vergelijkbare manier de besparingen betalen. Zij betalen minstens 41 euro per maand of gemiddeld 57 euro per maand (berekend voor 4 gezinnen).

Drie gezinnen betalen iets minder dan in 2016, enkel het gezin dat leeft met een leefloon levert meer in. De lichte daling is vnl het gevolg van verhogingen van de pensioenen en de werkloosheidsvergoedingen vastgelegd in het interprofessioneel akkoord m.b.t. de welvaartsvastheid. De lichte stijging daarentegen is het gevolg van de zwaardere factuur voor kinderopvang.

Een derde opvallende vaststelling is dat gezinnen die leven met een leefloon of met een werkloosheidsvergoeding het meest betalen: tot 75 euro per maand.

De twee andere type gezinnen betalen iets minder: tussen de 40 en 50 euro per maand. Dit zijn gezinnen met een minimumpensioen en eenoudergezinnen die halftijds werken.

In de onderstaande tabel synthetiseren we de gevolgen voor de 12 gezinnen. In een volgend hoofdstuk en in de bijlage geven we de meer gedetailleerde berekeningen voor alle gezinnen.

TOTAAL VERLIES/WINST BESPARINGEN EN TAXSHIFT EN WELVAARTSVASTHEID-IPA 2017 PER JAAR/MAAND				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	661 / 55	904 / 75	578 / 48	372 / 31
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	263 / 22	680 / 57	758 / 63	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	488 / 41			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	-987 / -82	-669 / -56	-534 / -45	572 / 48

De tabel bekijkt enkel het jaar 2017. Samengevat:

- Gezinnen die leven met een leefloon leveren gemiddeld 59 euro per maand in of gemiddeld 708 euro per jaar.
- Gezinnen die leven met een werkloosheidsvergoeding leveren 47 euro per maand in of gemiddeld 564 euro per jaar.
- Het eenoudergezin dat halftijds werkt levert 41 euro per maand in of 488 euro per jaar.
- Gepensioneerden leveren 40 euro per maand in of 480 euro per jaar.
- Gemiddeld leveren gezinnen die leven met een uitkering of met het loon van een halftijdse job 49 euro per maand in of 588 euro per jaar.
- Gezinnen die voltijds werken houden per maand 61 euro meer over of 730 per jaar.

4. CONCLUSIE: AL DRIE JAAR LANG DRAGEN DE LAAGSTE INKOMENS DE LASTEN

Gezinnen met een uitkering of een inkomen uit een halftijdse job betalen al drie jaar de besparingen:

- Werklozen en mensen met een leefloon zijn het zwaarst getroffen. Werklozen ontvangen bovendien geen enkele compensatie. Integendeel, de degressiviteit in de werkloosheidsvergoeding zorgt voor een nog grotere kloof. Ondanks alle sociale correcties leveren gezinnen met een leefloon fors in.

Gezinnen met een leefloon betalen maandelijks **gemiddeld 59 euro aan de besparingen**.

Werklozen betalen iets minder dan gezinnen met een leefloon, met name **gemiddeld 47 euro per maand**.

De uitspraak van VOKA tijdens hun recente nieuwjaarsreceptie is dan ook meer dan cynisch. Uit De Standaard van 10 januari 2017: “een andere opmerkelijke vaststelling is dat 32% van de ondernemingen de mismatch tussen het aantal werklozen en de vele openstaande vacatures wijt aan attitudeproblemen bij werklozen. 31% denkt dat het voor werklozen financieel te weinig loont om een job aan te nemen.”

- Gezinnen waar iemand halftijds werkt betalen eveneens de volle pot. Deze gezinnen krijgen noch sociale correcties noch compensatie door de tax shift. Jobs vormen m.a.w. niet zomaar een uitweg uit de armoede, integendeel. Deze gezinnen leveren **maandelijks 41 euro in**.

Uit de recente Armoedebaarometer van Decenniumdoelen2017 weten we dat eenoudergezinnen bijzonder kwetsbaar zijn voor armoede. Eenoudergezinnen zijn ook die gezinnen die deeltijds werken en deeltijds voor hun kinderen zorgen. Deze groep krijgt alle lasten, maar geen enkele compensatie. De besparingen duwen deze gezinnen dieper in de armoede.

Niet toevallig zijn het vrouwen die deeltijds werken. Ongeveer 44% van de werkende vrouwen werken deeltijds. Ongeveer de helft daarvan werkt halftijds (+/- 50%), de andere helft ongeveer 4/5 deeltijds.² Diegenen die halftijds werken zijn de pineut.

Bovendien hebben heel wat mensen met een migratieachtergrond een precair statuut, halftijds of nog minder. De Armoedebaarometer duidde naast eenoudergezinnen de laaggeschoolden en mensen met een migratieachtergrond als bijzonder kwetsbaar aan. Ook zij betalen de besparingen.

- Gezinnen die leven met een minimumpensioen krijgen vanaf januari 2017 en vanaf september een aanpassing, maar deze is nog steeds te weinig in vergelijking met de vele besparingen die ze moeten betalen. Maandelijks leveren ze **gemiddeld 40 euro in**.
- Enkel gezinnen waar iemand voltijds werkt, verdienen aan de tax shift. De andere gezinnen staan echter in de kou.
- De Vlaamse sociale correcties zijn beperkt en zwakken bovendien af. Ze gelden niet voor iedereen met een laag inkomen en zijn vaak niet meer dan een wat minder hoge extra kost. Evenmin heeft de regering alle maatregelen gecorrigeerd, hoewel ze dit wel beloofde. De waterfactuur stijgt dit jaar

2

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/organisatie/statbel/informatie/statbel/in_de_kijker_archief/In_de_kijker_2016/Voor_het_eerst_werken_meer_vrouwen_vier_vijfde_dan_halftijds.jsp

voor alle gezinnen, voor beschermde klanten minimaal (3 euro), voor de andere klanten maximaal 45 euro. De kinderopvang stijgt met 1.08% voor alle gezinnen. Dit betekent een forse verhoging voor gezinnen die kinderopvang nodig hebben. Uit onze berekeningen blijkt dit voor gezinnen die kinderopvang nodig hebben zwaar om dragen. Naast deze berekende besparingen is de Vlaamse regering verantwoordelijk voor (hier niet berekende) besparingen zoals de hogere elektriciteitsfactuur, de hogere openbaar vervoerfactuur, ...

De uitspraak van de minister-president (zie blz. 3) m.b.t. de sociale correcties moet bijgevolg met een grote korrel zout genomen worden. Gezinnen met een laag inkomen betalen de besparingen, ook gezinnen die 'beschermd' zijn.

Wie scherp stelt op de gevolgen van de besparingen voor gezinnen met een laag inkomen komt tot schrijnende vaststellingen. Al drie jaar lang dragen de laagste inkomensgroepen de lasten van de besparingen. Zelfs gezinnen waar men noodgedwongen een halftijdse job aanneemt moeten de volle pot betalen. **De gezinnen met de laagste inkomens betalen de besparingen en moeten in 2017 maandelijks ongeveer 50 euro inleveren, of elke dag een brood minder.**

Deze regeringen zorgen m.a.w. voor diepere armoede en bestaansonzekerheid bij veel gezinnen.

5. WAT ZIJN DE RESULTATEN VAN DE BESPARINGSMATREGELEN VOOR DE 12 GEZINNEN MET EEN LAAGINKOMEN?

In de eerste tabel verzamelen we alle negatieve maatregelen voor 2017, in bijlage vind je de basistabellen voor het bepalen van deze overzichten.

Hierbij werd rekening gehouden met de indexsprong, de prijsstijgingen voor nutsvoorzieningen, de stijgende kosten voor welzijn en onderwijs (onder meer de sterke stijging van de kinderopvang met 1.08%). Dit levert een zeer hoge factuur op voor gezinnen met een leefloon en met een werkloosheidsvergoeding

WAT KOSTEN DE MAATREGELEN AAN DE GEZINNEN IN 2017				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	970	1213	887	540
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	462	780	858	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	587			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	224	542	677	751

Gezinnen die leven met een leefloon en kinderopvang nodig hebben betalen bijzonder veel voor kinderopvang. Dit uit zich hier in de cijfers.

De koppels met twee of drie kinderen betalen heel wat meer voor hun elektriciteitsfactuur dan de kleinere gezinnen.

Gepensioneerden verliezen meer dan anderen door de indexsprong.

De tweede tabel synthetiseert de positieve maatregelen voor alle gezinnen. Hierbij rekenen we ook de welvaartsvastheid van de pensioenen, de compensatie voor de tax shift voor mensen met een leefloon en uiteraard de tax shift zelf. We houden ook reeds rekening met de verhogingen van de uitkeringen vastgelegd in het interprofessioneel akkoord. Deze laatste verhogingen komen pas in voege vanaf september 2017. Ze zijn nog voorlopig en onderhevig aan wijzigingen. Toch hebben we beslist om deze mee op te nemen.

POSITIEVE MAATREGELEN: TAX SHIFT, WELVAARTSVASTHEID PENSIOENEN, COMPENSATIE TAKS SHIFT VOOR LEEFLOON, EN VANAF SEPTEMBER MAATREGELEN VAN HET INTERPROFESSIEEL AKKOORD				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	309	309	309	168
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	199	100	100	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	100			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	1211	1211	1211	178

Zo komen we tot een definitieve tabel van de effecten voor 2017

TOTAAL VERLIES/WINST BESPARINGEN EN TAXSHIFT EN IPA 2017 PER JAAR/MAAND				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	661 / 55	904 / 75	578 / 48	372 / 31
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	263 / 22	680 / 57	758 / 63	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	488 / 41			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	-987 / -82	-669 / -56	-534 / -45	572 / 48

6. BIJLAGE: DE MINIMUM-FACTUUR

In deze bijlage vindt u de nodige achtergrond bij de berekeningen. Deze tabellen detailleren de kosten die we aanrekenen.

6.1. DE ELEKTRICITEITSFACTUUR

2017 BESPARINGEN DMV INGREPEN OP DE ELEKTRICITEITSFACTUUR 2017				
BTW-VERHOGING VAN 6 NAAR 21%				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	49	142	162	49
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	49	142	162	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	49			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	49	142	162	49

2017 BESPARINGEN DMV INGREPEN OP DE ELEKTRICITEITSFACTUUR				
TURTELTAKS				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	25	25	25	25

VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	100	100	100	100
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	100			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	100	100	100	100

BESPARINGEN DMV INGREPEN OP DE ELEKTRICITEITFACTUUR 2017				
AFSCHAFFING GRATIS ELEKTRICITEIT				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	98	163	196	98
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	98	163	196	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	98			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	98	163	196	83

2017 BESPARINGEN DMV INGREPEN OP DE ELEKTRICITEITSFACTUUR : TOTAAL				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	172	330	383	172
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	247	405	458	100
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	247			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	247	405	458	232

6.2. DE WELZIJS- EN ONDERWIJSFACTUUR

2017 BESPARINGEN WELZIJS: KINDEROPVANG INDEXERING MET 1.08%				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	465	465		
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	66	77		
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	85			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	85	96		

BESPARINGEN OP DE KINDERBIJSLAG 2017 : NIET INDEXERING				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	33	89	184	
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	33	89	184	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	33			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	33	89	184	

BESPARINGEN OP DE ZORGVERZEKERING 2017				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	15	30	30	30
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	15	50	50	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	25			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	25	50	50	30

BESPARINGEN OP ONDERWIJS 2017				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO		10		
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)		10		
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS				
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUM- LOON) OF MINIMUMPENSIOEN		10		

2017 BESPARINGEN OP WELZIJN EN ONDERWIJS: TOTAAL				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	514	594	214	30
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	114	226	234	0
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	143			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	143	245	234	30

6.3. DE WATERFACTUUR

2017 BESPARINGEN DMV DE WATERFACTUUR				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	3	7	9	3
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	15	26	44	
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	15			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	15	36	43	15

6.4. NETTO VERLIES DOOR NIET-INDEXERING VANAF 2015

2017 NETTO VERLIES DOOR NIET-INDEXERING VANAF SEPTEMBER 2015				
GEZINSTYPE	ALLEENSTAANDE OUDER MET 1 KIND	KOPPEL MET TWEE JONGE KINDEREN	KOPPEL MET DRIE TIENERS	KOPPEL GEPENSIONEERDEN
LEEFLOON OF IGO	282	282	282	335
VOLTIJDS WERKLOOS (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON)	86	123	123	0
ALLEENSTAANDE HALFTIJD AAN MINIMUMLOON EN HALFTIJD WERKLOOS	182			
VOLTIJDS AAN MINIMUMLOON (EN PARTNER DIE HALFTIJD WERKT AAN MINIMUMLOON) OF MINIMUMPENSIOEN	-181*	-144*	-57*	473

* dit negatief cijfer is een gevolg van een licht hoger bruto inkomen dat netto een lager inkomen geeft

7. BRONNEN

Minimumlonen: <http://www.cnt-nar.be/Cao-bedragen.htm>

Minimumuitkeringen: http://www.armoedebestrijding.be/cijfers_minimum_uitkeringen.htm

Inkomens Garantie voor Ouderen: http://www.armoedebestrijding.be/cijfers_minimum_uitkeringen.htm

Leefloon: <http://www.mi-is.be/nl/equivalent-leefloon>

Minimumpensioenen: <http://www.onprvp.fgov.be/NL/profes/calculation/minimum/paginas/default.aspx>

Indexering IKG: <http://www.kindengezin.be/img/inkomenstarief-ouders.pdf>

Tax shift (2016 en 2017) en verhoging forfaitaire aftrek beroepskosten (2015): <http://www.mijntaxshift.be/>